Србобран излази:
СРЕДОМ и СУБОТОМ.

Предплату примаю све ц. и кр. поште, познати скупитељи и уредничство (грчка улица у кући брой 1491).

Рукописи невраћаю се натраг.

СРБОБРАН

Предплатне цена
на три месеца 2 ф 50 н., на по год. 5 ф., на год. 10 ф. а. вр.

Огласи: маньи до 20 врста за трипут стаю 3 форинта 70 новч. већи преко 20 до 40 врста, 5 фор. аустрийске вредности.

ГОД. V. У НОВОМ САДУ У СУБОТУ 11. ДЕЦЕМБРА 1865. БРОЙ 99.

БРЗОЈАВ
уредничству „Србобрана.“

Пешта 9. дек. (пет сати после подне.) Изабрани су: Сентиваньи за предсѣдника, Јулие Андраши за подпредсѣдника, Ченгери, Милош Димитриевић, Влад. Радай, Ђорђе Іовановић и Вилхелм Тот за перовође.

Дойна се кућа конштитуирала, и до 29 дек. (10 ян.) одложила.

Нови Сад 9 дек.

Међу важне догађае, кои се сад у Пешти збиваю, основано се узима и то, што е Његово Величество *Деака* себи изволело на разговор позвати. Ово е нов доказ, да Његово Величество, позвавши вођу главне и найче мађарске странке, искрено жели, да се до изравнаня дође. Говори се, да е Његово Величество мађарском вођи том приликом явило, да од царске стране не ће се жалити никакве могуће жртве, само да се Угарска умири и задовольи, али да се уедно и од нѣ очекуе, да она не ће садашня стварна одношеня игноровати, него да ће модалитете свога изравнаня по њима удесити и устроити. Дописник „Вандереров“ каже іошт, да е Његово Величество особито приметило, да земальско заступничество треба да е *умерено*, и апеловало е на засведочено *смислено* држанѣ Деака, кои се на то изјасни, да е готов све чинити, што е у његовой сили, да се дође до споразумленя, кое Угарска тако яко жели. Паравно, да е то у политичним круговима све обрадовало, ер садашньи заступници угарски здраво су умерени, а по сведочби Етвешовог органа склонили су се већ на *многе жртве*, све за любав изравнаня. Сасвим другчие стои изравнанѣ код мађарских либералаца, кои *бишност* установа своє землѣ нипошто не мисле крњити.

У сабору хрватском, пошто су се странке измириле, почело се наново озбильски радити Желити би било, да се едно од найглавниих питаня: одношенѣ према Аустрии и Угарской, на основу самосталности и независности троедне кралѣвине што скорие рѣши.

У *Белгии* ступивши нови краль на престо, рече: „Белгия е изгубила, као и я, отца. Прва е дужност верно његовой науци слѣдовати и нигда не заборавити шта налаже драгоцени завет. Я обећавам Белгии краля, *кои е Белгиянац срдцем и душом*, кога сав живот Белгии припадлежи. Я волим, као и мой отац, установе, кое ред и слободу, найчвршћи основ престола, явче. *Белгия ће знати сачувати свою независност.* Мой отац рече при ступаню на престо: „Мое срдце не жедни ни за каквом другом чести, до да вас срећне види. Я повторавам те речи“ Ове речи, достойне, да их сваки владалац дубоко у срдце удуби, бише примлѣне са неописаним одушевленѣм и радостним усклицима.

Угарски сабор.

У обдржаваной 6 (18) децембра после подне у 3 сата трећой седници горнѣ куће, кою е Н. преузв. Таверник барон *Шенѣй* на молбу барона *Беле Венкхайма* и више других чланова сазвао, предложи барон Бела Венкхайм у подужой беседи, да се по стародавном обичаю дан рођеня Н. Вел. царице, кои на 24 (12) децембер пада, чрез изаслану едну депутацию честита.

Предлог овай прими горня кућа са одушевленѣм едногласно и барон Шенѣй изяви, да ће он ту депутацию предводити, али уедно замоли кардинала кнеза Примаса, да он дужност говорника при истой депутации на себе прими. На предлог предсѣдника ставлѣна е ова депутация из чланова: барона *Беле Венкхайма*, Шомоћског великог жупана *Јанковића*, темишварског владике *Наке*, грофа Павла *Естерхазиа* Антона *Сапари*, Александра *Телеки* и Јулиуса *Сечеиья*. Дан, кад ће ова депутация примлѣна бити, яви ће се члановима у свое време. С тим се седница заврши.

У дольньой кући ние данас седнице било, осим што се посланици, кои су у седници од 16 (4) децембра у девет одсека поделѣни, са верификационим пословима забављаю.

Сваки одсек брои 34 члана, и ови су се већ и конституирали, будући су своє председнике и референте изабрали.

У 1 одсѣку председник е барон *Лудвик Вай* референт *Гаврил Варади*

У 2 председник *Іосиф Шишковић*, референт *Ернест Холан.*

У 3 председ. *Паво Шомшић*, референт *Паво Кирални.*

У 4 председ. *Франц Деак* местозаступник *Њари*, референт *Антон Ченгери.*

У 5 пред. *Данил Боцко*, референт *Антон Зичи*

У 6 председ. барон *Іосиф Етвеш* референт *Іосиф Дедински.*

У 7 председ. *Гаврил Клаувал*, референт гроф *Бела Кеглевић.*

У 8 председ. *Коломан Гици*, референт гроф *Јулие Сапари.*

У 9 председ. *Паво Лусенски*, референт гроф *Ладислав Радаи.*

Сабор троедне кралѣвине.

Сѣдница од 4. дек.

Ушавши узорити г. кардинал и светли бан бияху поздравлѣни са живио.

Понайприе бияху прочитани записници саборски сѣдница од 1., 2. и 3. т. м., на што опази г. Старчевић, да бияше присутан у свакой сѣдници али да ние чуо прочитати записник саборске сѣднице од 12 новембра; одриче затим право заступаня крайне частником, кое од тога изключуе едан найвиши патент и вели, да за њих имаду саборски заключци ону исту вредност као и заключци Васхингтона и Филаделфие и да државоправни одношаи Аустрие и Угарске имаду за краину толико интереса, колико и одношаи Јапана за Америку; заключуе, да се гласуе, да ли се краишки частници сматраю за саборске посланике?

Г. Вебер опровргава предговорника, да е сабор признао изборе краишке и да неби било достоянствено, да би сабор сада свой заключак уништивао.

Г. Мартини речки заступник поче талиянски говорити (гласови: хрватски!), на што Торбар рече, да е г. Циотта говорио талиянски, дакле да се и њему, у обште свим речким заступником дозволи говорити талиянски, не изваћаюћи од туда никакови последица а да се то уврсти у записник (примлѣно.) Проти тому бияху гг. Вончина, Наполеон и Іосип Шпун.

Г. Мартини предлаже гледе заключка, где се у записнику вели, да се у будуће мораю саставити речки верификационални записници у хрватском езику, нека би се одлучило, да се ови записници за случай, ако би іош дошли речки заступници, саставе у талиянском езику, кои е език града и муниципални.

Г. бискуп Соић одриче му одлучно, да е то език града, него е език хрватски, вели, да се хрватски имаду саставляти речени записници.

Исто тако говори и велики жуп. Кукулѣвић.

ГГ. Жужель, Живковић, дор. Враницањ, Суппе и Вакановић веле, да се пређе на дневни ред.

ПОДЛИСТАК.

Одношай српски деспота и доселаца,
на прама круни и кралѣвини хрватской и угарской год. 1426-1503.

(Извадак из обширниег дѣла)
саобшт. од др. Франѣ Рачког.

(Продуженѣ)

Стефан Ђорђевић, затим Іован, Ђуро и Вук прешав у Угарску и Срем придржали су назов „деспота“, те се истим служе у листина, као што се Ангелина и Єлена пишу „деспотице.“ Премда им кнежевина постаде пашалуком турским, уздаюћ се ипак у бога, у свою праведну ствар, у заштиту угарску, неизгубише наду, да ће опет овому назову с оне стране Саве прибавити право некаданѣ знаменованѣ, као што се види из речи деспоте Іована у писму из Купиника дне 23 августа 1496,, гдѣ самостану Есфигмену обећава давати што е давао деспот Ђорђе, ако би се свидѣло богу „створити ме господина Срблѣм.“ [1]) Мисао дакле и пада Бранковића била е свеудиль с оне стране Саве. Али ову наду осуети двое: прво: смрт деспота Іована; ер нико од Бранковића неоста тада способан за деспотство, пошто Максим буде свештеником. Тада наслов српских деспота пренесе кр. Владислав II. на хрватскога великаша и племића Ивана Бериславића, [2]) кои се у том свойству наваћа већ год. 1521. Затим друго: провалом турском у Срем изгубише Бранковићи отчинска иманя. У Купинову наиме живляше едино челяде ове обительи, Єлена „деспотовица;“ но када год. 1521. Турци обвоише „оловни“ Београд, дотле штићен храброшћу угарске войске, тер пређоше преко Саве „госпођа Єлена деспотовица — како приповѣда [1]) лѣтописац — невольно остави славни град Купиник, и да се бѣгству преко рѣке Дунава . . . а славну и дивну землю деспотову Турци поплѣнише, а лепи град Купиник разорише Септембра 9. (1521).“

Из овога историчкога нацрта разабрат ће читалац ово: *а*) уговор од г. 1426. између краля Сигисмунда и српскога кнеза Лазара опредѣлио е одношай српских деспота из Бранковићеве куће, на кою престол српски пређе, напрама круни и кралѣвини Угарской. Деспоти српски из ове породице постали су достоянственици стѣгоноше (barones regni) и великопосѣдници или властела кралѣвине Угарске, са свима правама, повластицама и дужностми овога достоянства. Угарска е с друге стране задобила Мачву, Београд и іош нека мѣста дуж Саве с њиховими котари.

За разясненѣ едне и друге, особито прве точке ево кратких примѣтака.

Деспота као „baro regni“ учествовао е код знаменити расправа кралѣвине. Тако „Georgius regni Rasciae despotus- и Іован његов брат признали су. као и остали великаши угарски и хрватски, посебном листином од 1. новембра 1490. државни уговор Пожунски између цара Фридриха и краля Владислава II. о праву наслѣдства на престолу угарском [1]) Іован деспота подписао е такођер уз остале великаше уговор, [2]) утанчен год 1499 међу Владиславом II. и польским кралѣм Албертом. Ово учествованѣ бияше послѣдица уговора међу послѣдица уговора међу Сигисмундом и Стефаном, у ком се нарочито вели: „quod idem Georgius, filius Wuk (Branković) et haeredes sui..majestatem et curias nostras regias, sucesorumque nostrorum eorundem ad instar ceterorum baronum ipsius regni nostri Hungarae personaliter visitare, nec non... consiliis interes se deeant et teneantur.“ На знаменитом сабору од год. 1505., где се заключило да се круна угарска, ако Владислав II. умре без мужког одвѣтка, нема поделити иностранцу, судѣловао е и подписао се такођер „Ioannes Berizlo, redni Rasciae despotus.“ [3]) — Српски деспота воевао е са своим стегом и законом одређеним оделенѣм войске, као сваки великаш стегоноша у Угарской и троедной кралѣвини. О той дужности његовой чита се у уговору од год. 1426. овако: „Volumus insuper, quod dum et quando imminente necessitate majestas aut successores nostri praedicti (т. е. у кралѣвству Угарском) saepedictum Gregorium, filium Wuk, aut suos haereeds praenotatos ad hoc requisiverunt, ex tunc ipse sive ipsi et eorum quilibet in partibus sibi et dicto regno Rasciae vicinis cum tota potentia et gentibus suis exercitualibus jnxta possibilitatis eorum exigentiam nobis et coronae ac regno nostro praedicts toties quoties necesse ac oportunum fuerit semper et ubique

1) Миклошић: mon. serb. p. 543.
2) Cf. Katona op cit. XVIII, 425—35.

1) Код П. Шафарика стр. 83.

1) Види листину код Фирнхабере: Beiträge zur Geschihte, Ungarns. S. 47.
2) Код Катоне op. cit. XVIII. 180—81.
3) Vidi Jura áegni Croatiae. I. 254—59.

На Мартиниев предлог заключено е, да га учини писмено, будуће да то засеца у законодавство.

Иза тога прочита г. Вебер представку на Н. Величество, да се приседником банскога стола одузме глас и место на сабору, и другу, да буде заступана на овом сабору петроварадинска пуковния, Карловци и Земун.

Др Деренчин известитель одбора ад хок за саборске трошкове, прочита записник гледе опредеђеня дневница за саборске посланике. Ту се породи раскра, да заступници неби дизали своје дневнице из ц. кр. финансиялне благайне него као 1861 г. од председ. реченога одбора г. Смаића. У том су смислу говорили гг. Кралевић и Стояновић, дочим се против тога изявише гг. Живковић и Цепулић.

Г. др. Враницаньи предлаже, да би се тай посао поверио жупаниском благайнику.

Г, Вончина вели, да кога времена уставна ћуд, нека неиде у ц. кр. финансиялну благайну.

Г. бускуп Штросмаер предлаже, да се за дискутиранє кралевскога манифеста као и за саставлянє адресе на н. величанство изабере одбор ад хок од 11 чланова.

Г. Іосиповић жупан туропольски, вели да он невуче дневница, те да би и каптолски заступници добияли од онога, кои их одашиле, а не од народа, кога незаступаю, но цела му кућа одврати, да е то ствар решена.

На то започе тайно изабиранє одбора ад хок ради манифеста, и будући да ние до два сата довршено, заключа светли бан седницу позвавши чланове сабора у 6 сати после подне, за проглашенє изабрани чланова.

У седници у 6 сати у вече

Г, Мирослав Кралевић читао е већином одабрани одбор за адресу а то су следеће господа; Рачки, Враницаньи, Мразовић, Перковац, Цепулић, Вебер, Трнски, Прица, Суботић, вел. жупан Кукулевић, Шухай и Стояновић.

Бан председник пита: Примате ли господо у напоменути одбор еву господу?

Гласови: Прима се, прима се.

Г. Петар Хорват: Ние одлучено, да у одбор спада 12 чланова, већ 11.

Бан председник: Примлено е већином 12 чланова.

Г. М. Прица: високи сабор одобрио е 12 чланова, а ипак е абсолутном већином изабрано само 9 ньих, а последня 3 г. Кукулевић, Стояновић и Шушай изабрани су само са 99 гласова. С тога желим, да се сабор изяви, да прима и ову господу са 99 гласова, што ипак ние абсолутна већина.

Гласови: Примамо, примамо.

Г, Іосиф Враницаньи: Я мислим, да се у одбор стави іош еден члан, да буде непар т. е. 13.

Бан предсетник одвраћа му, да е већ заключена та ствар.

Г. Полит бележник чита успех избора у поедини одсеци, кои е овако испао;

У 1. одсеку председ г. епис. Груић, известитель г. Вончина, у 2. председник г. бискуп Краль, известитель г. Цепулић; у 3. предс. г. Суботић, изв. г. Трнски, у 4. предс. г. Буро гроф Єлачић изв. г. Веб р; а у 5. напокон предс. г. бискуп Штросмаер, известитель Мразовић.

Бан пред едник: Данашню седницу заключуем. —

Чески сабор.

У седници ческог сабора од 30 новембра о. г. примлена е од графа Ностиц саставлена захвална адреса са већином од 118 против 97 гласова. Гласанє е истог дана после врло жестоке дебате довршено, коіом приликом наместник граф Лазански у име владе рече: „Средиште аустриског устава, земля, из кое устав виче, земальски су сабори, (одобренє) и то ние само садашня, него и пређашня е влада признала, почем е, следуући опредеђеню октобарске дипломе, у § 7. и 11. штатута државног савета, саборе ради избора у државни савет позвала, и не поедине народе, него саборе у државном савету заступати дала. — По обзиру на досадашньи ток догађая наставля граф Л „Угарска не би у државном савету заступлена. Ослануући се на свой устав и на найвише ручно писмо од 20 (8) октобра 1860 држали су становници Угарске, као да бечког државног савета и нема; они се постояно држаше, и покрай такових околности ко би могао о укупном државном савету као о свршеном делу говорити? Ондашня влада ние могла никако свршеног дела и права одређи се, она ние могла никако по пређашньим путовима одати, ер покушаи осташе безуспешни; одређи се неда, а и приврженици штатута одређи немогу, да у државном савету све манє и манє омилених глава оста; ништа дакле друго неоста, него другим путем ударити. Да е влада (жагор, председник звони) државни савет у животу оставила, то іой ништа друго остало неби, него да онай државни савет, кои нигда шари био ние, као такови октроира и контумацирав у њему незаступлених народа Аустрие са октроираним у државном савету савршенством свое моћи одобри. Контумацираньє пак у политичном животу врло е опасна ствар; ово нигда нетреба без вужде чинити и на дуго време. Помоћу контумацираня извршено дело обично е пратког века, и контумацирати народи уздижусе као Хидра од хиљаду глава, коя тек утврђене подупираче какве грађевине на све стране подгриза, док временом и сама грађевина не сурвасе, и свое створителе, ако не са свим затрпа, а оно барем знатно повреди. Іошт е опасние контумацираньє наставити, ако се ово на тако знатни део, а може бити и на половину државе односи.

Господо, ви имате право, да ме упитате: Шта хоће управо влада, с чим мисли она срећу народа основати, како мисли поступати? Влада, господо, жели пре свега унапређенє автономие (одобренє десно и у центруму) влада жели слободну обштину са предпоставленим срезким заступничством; она жели, да се ове слободно кретати могу, да се неограниче на плашльива обична административна питаня и на обичне ствари обштинске управе; она жели, да ове заиста автономним управним органима постану, и да се овим органима пространо полє администрациє отвори; она жели, да велики део средишта административног срезким заступничствама уступи (одобренє.) Влада жели сабор са подчиненим овоме административним органима не само ради администрациє болница и других завода, она жели (одобренє десно) сабор, кои управу суженог отачства снажи, кои сужено отачство снажним ступом укупне државе чини. (Десно одобренє.) Влада на последку жели државну скупштину, господо, коя е довольно снажна, да велике интересе државе заступати и државно единство чувати може; по томе и по обштности интереса стои она и прот Угарске и прот свию други земаля; она пак нежели такови државни савет, кои би какогод безусловно потребну самосталност сабора врло сузио (громовито одобренє.)

Влада, господо моя, има покрай ти автономни органа и свое органе, она нежели свою моћ на слабе него на снажне органе, на здрав организам ослонити, не на органе, кои се плашльиво у административна одношеня мешаю, она жели такове органе наместити, кои су прави и достойни стражари закона. (одобренє.) Влада жели, ако, чему се надати можемо, у угарским земляма услови дипломе приме се, и обште ствари државе и ньова расправа са тамошньим саборима подударе се, уставно питанє истом онда заступничствама свию круновина поднети, ер она никако нежели, да Угарска друге круновине контумацира. На контумацираньє са заключеньма угарског сабора она не мисли, ма да за сада решенє битних питаня од угарске зависи. Закони ови заступници, заступници су земаля на саборима, и поям законих заступника есте у саборима. (Громовито одобренє.) Кад влада такову слободну автономию створи, и ове органе таковом снагом и силом наоружа, као што заиста намерава, кад она ове видове животом задане, и кад ови не само на папиру стояли буду него заиста оживе (одобренє) онда мора такова влада снажном осећати се, она мора особито мислити, да е честна, почем она, коя честне волє нема, да е таковим органима обколена, на скоро срушити би се морала. Кад една влада, господо, с таким поверенєм народима Аустрие на сусрет изиће; онда заиста и поверенє заслужуе; (одобренє) зато дакле морамо е са поверенєм сусрести, и при расправама подпомоћи е, у кое се оне у овом магновеню не само у интересу Угарске упушта.

Ми дочекасмо, господо, знаменити еден дан. У найвећой западной круновини монархие саветуе се данас о адреси. Єдном речи, саветуе се о томе, дали ће кралевство Ческо по примеру владе са поверенєм на сусрет изићи, и да не рекнем, дали ће у напред све одобрити, што би доћи могло, него, хоћели се с овом поверително сусрести или не, (одобренє) и хоће ли е и у далєм нєном напредованю подпомагати или не. У овом часу, гди се у найвећой западной круновини монархие о адреси саветуе, ступило е Н Вел. у престолницу найвећег источног кралевства, гди е радостно од тамошнєг народа дочекано. Нека нама то као неко знаменє, а високом сабору као неки миг провиђеня

---

fideles exhibeant famulatus.[1])“ Што е овде у обште речено, бияше посебним одредбама и посебним законма определено. У Сигисмундовом „регуламенту“[2]) од год. 1430, коим се одређуе, кои од стеговоша, где и с колико войске имаду воевати, за српскога деспоту опредеђуе се покрайна Усора у Босни, али гледе нєгова бандерия іош се каже: „despotus cum quantis (equitibs) potest,“ управо према горе наведеним речма: „juxta possibilitatis eorum exigentiam.“[3]) Каспии тумач Сигисмондова „регуламента,“ вели: да е деспота у време тога краля дивао на ноге бандерию од 8.000 коняника. Том се неби опирао цинеи, да е деспот Ђура, владаюћ іош Србином и имаюћи велики посед, ласно мого таково множтво момака дићи на ноге; што е тежко било нєговим потомцима, кад су пребегли преко Саве. У сабору од год 1498 чл. 22 за краля Владислава II. бияше одлучено, да деспота има дати тисућу коняника: „despotus autem mille equites dare tenebitur“ т. е еден кралевски стег (чл. 21); дакле управо толико, колико бан хрватски, войвода ердельски итд. Деспота е дакле у едной од важни дужности, у дужности воеваня за обрану земаля угарско-хрватски успоређен био с остали великаши, достоянственици и племићи ови кралевина. Овой дужности су деспоте подпуно задовольивали и у войсци угарско-хрватской юначки се борили, како нам приповеда безпристрана повест онога времена

Деспоту, како сваком угарском и хрватском великашу, краль бияше врховни судия у размери-

1) Kovačić: Suplem. ad vestigia comitor I. 374 et seq.
2) Katona oq. ct. XVIII.
3) Ib. p. 199—201.

ци с другим Међу деспотом Ђуром и можним кнезом Илочким и Мачванским баном Ловром, породила се е размерица због штете, кою Ловро Ђури нанесе. Ова размерица изврне се у крвопролиће. Ђура хтеде сам противнику свом одужити се. Међу оба стави се за посредника арцибискуп калочки, именом Петар, кои год. 1491 писмено наговараше деспоту, да се гледи лепим начином наравнати с Ловром; па ако неби било могуће, да се потужи код краля; ер „е кралевско величанство у ту сврху поставлено у кралевини, да осим нєга нечини себе нико владаром и господаром“[1]) Кад е деспот замолио арцибискупа, да би он частником у Шабцу наложио, нека би му у нужди били на руку, одговори Петар, да тога неможе учинити, пошто су частници непосредно кралю подложни.[2])

Деспота е вадалє у свои властелинства подчивећи био законма земальским, кано сваки властелин у Угарской и Хрватской. У чл. 25. сабора 1439, коим се забранюе, да великаши (magnates) несмеду иностранцем службе делити на свои госпоштина или иманю, градове и места, наваћа се нарочито „despotus Rasciae.“ Чиновници инди на деспотови госпоштина и властелинства имали су бити сами домаћи синови; па нити у том ние смео чинити изнимке од остали поседника. Єдан чиновник, наиме кастелан деспоте Ђорђа Бранковића у нєгови градова Токаю и Мункачу итд. под именом Ладислав, син Михаила „de Gesth“ познат нам е из суврмене листине.[3]) Исто тако у емислу чл. 9. сабора г. 1454.

1) Katona ob. cit. XVII. 196.
2) Ib. p. 199—201.
3) Féjer: cod. dipl. X., 7 p. 450—51.

слободни градови деспотови, управо као и кралеви, кнеза цельскога и остали угарски и хрватски великаша, бияху подвржени попису и войничкой дужности.

Видисмо нешто више, да су Бранковићи имали приличан посед у Срему, где су бивали Стефан, син Ђорђа Бранковића, Ангелина, Вук, Ђуро, Іован, Мара и Єлена, да су добили такође Беркасово у Вуковарской жупании. Овим поседом преброили су се Бранковићи осталим поседником Сремске и Вуковарске жупание, какови бияше више, а међу овим н. пр. арцибискуп калочки, представник и каптол Тителски, дакле црква и зборови католички, затим кнезови Илочки, Ђуро Батор итд.,[1]) сама властела у Срему (1496.) Деспот е дакле уживао у жупании сремской само (на права, коя по угарско-хрватском уставу племићима и властелима тада припадаху. Єдно од главних права бияше, што су племићи уз великога жупана или поджупана судили у скупштини и код судбенога стола. Да е и деспота ово право уживао у Срему, разумева се по себи, а разумевало би се и онда, када небисмо имали писанога сведочанства. Али на срећу нађосмо и таково у писму[2]) Петра арцибискупа колочкога, писанога из Беча год. 1494. деспоту Іовану, коим му се захвалюе на услузи, учинєной му „код судбега стола (in sede judicaria.)“ Деспот е паче обве-

1) Gf. Epist. archiepiscopi Coloc. ad Georgium de Bathor apud Katona: histor. hung. XVIII. 57—59: „Nemo nostrum est, qui possessiones in comitatu sirmiensi habemus .... Rogabant nos comitatus sirmiensis nobiles, ut pro eis regiae maiestati scriberemus.“ Арцибискуп колочки поседовао е такође град Петроварадин с опатиом.
2) ibid. XVII. 678.

буде, што ћемо овде на западу монархие круни и влади као подпора служити, и што ће се на истоку државе о његовом благостаню уговарати. Я се усуђуем, овай важни момент високом сабору на расуђенѣ поднети, момент у ком само лоялна заключеня намере Н. Вел. подкрепити могу, сабору, у ком неодрично велика тежина будућег образованя Аустрие лежи.

Преса о престолной беседи.

О престолной беседи пише барон *Етвеш* у „Хитилапу“ ово:

„Од више стотина година отвори сад владалац први пут законодавно тѣло на мађарском езику, с тога е пак и природно, да цео народ нигда болѣ речи свога монарха схватио ние; и ако е престолна беседа како на све оне, кои су тако срећни били, да су е из уста монарха саслушати могли, тако и на читаву землю дубоки и приятан утисак учинила, то само од туда долази, што народ ни у едной од престолних беседа оних изясненя, коя краль на спрам законодавног тѣла изявлюе, нашао ние, коя би га умирити, и на болѣ надежде намамити могла, као што е она престолна беседа, коя 2 дец. у кралѣвском двору изговорена. Реч владаоца неможе оне замршае, кои су се у последньой десетини међу Угарском и другом државном половином изродили, на едан пут одклонити. Она велика питаня, од коих е решеня благостанѣ наше отачбине и монархие условлѣно, стое іошт пред нама; а почем ми из обштег израза престолне беседе извѣстно разумети немогосмо, кои е то део закона од године 1848, кои с погледом на положай монархие као силе и на интегритет владалачких права као и на правична закте́ваня други земаля непроменѣни у живот ступити немогу; то неможемо о оним различитим мнѣнияма пресуђивати, коя између монарха и земальског законодавства постое.

Велике тешкоће и сад нам іошт предстое, и баш зато, што међу нашом отачбином и другом половином монархие появлѣна питаня немогу се оружием каквог материялног или моралног насиля, него едино на основу узаимног споразумленя и оног увереня, кое из осећая нужде изтиче, целисходно решити, и зато е требало предвидити, да ми сво решенѣ само по темельном расуђеню свию околности, и по употреблѣном великом труду а може бити и по приношеню гдѣкои жртви очекивати можемо.

Прелазећи далѣ на друге т чке престолне беседе вели Етвеш:

„Народ ние нигда имао ту намеру да се положай монархие као силе ослаби, и да владалачка права изваи граница у уставу опредѣлених изстисне, а іошт манѣ, да се немађарским земляма монархие ньиово уставно право на утицанѣ у обште ствари одузме. Слободно дакле и отворено кажемо, да односно на те сврхе у обоим половинама монархие едно исто увиђенѣ влада.

Починећи од оног момента, кад е народу нѣгова уставна самосталност призната, и опасност, коя е овом нѣговом найвећем благу претила, одклонѣна, осећа свака у отачбини, да позаймлююћи монархии снагу и важност, и свою собствену умножава, да се са узвишенѣм монархие сам узвишава, и обезбеђююћи одржанѣ целине, свою собствену целину заштићава; и баш тога ради смо уверени, да ће народ са пожртвованѣм и самопрегореванѣм к решеню свога задатка приступити Ер ма како да су тешкоће велике, с коима се борити имамо, можемо им ипак смѣло на сусрет изићи, докле год поверенѣ између монарха и землѣ постояло буде; найтврђии е пак томе темель: придржаванѣ закона.

„М. Вилаг“ разлажући о тешкоћама решеня каже:

„Ако признати морамо, да нерешене ствари по своіой природи у неразкидной свези међу собом стое, то од туд неслѣдуе, да дѣлокруг угарске одговорне и автономне владе дефинитивно сужавамо, докле год не определимо, да обштих ствари има и у чему се ове састое, како да се разправе и реше. Но ако е то тако, онда е и наименованѣ владе у смислу закона од год 1848 немогуће, док се год нѣн дѣлокруг на онай начин неопредѣли, како би и круну и землю задовольити могло, и како би се сукоби уклонили кои би на ново и землю и круну у опасност бацити могли. Уедно неможе нико и ту истину опорећи, да се овом теорином правни континуитет неповрѣђуе; ми пак морамо се озбильно таковог предпоставлява чувати, кое, ако и привидно, законодавном ком фактору право едностраног одклоненя закона приписуе. Ово е дакле наше заплетено станѣ.“

Нови Сад 10 дек.

Рушени селешког изборног среза послали су бечкеречком посланику г. *Ђорђу Стратимировићу* по телеграму вотум *поверения*. Подписани су: Буковски, Ферцак, Долинай, Шивулски, Халускай, Руткай Серегхи. Ово поверенѣ колико одликуе бечкеречког посланика, толико служи на чест и бечкеречкой србской обштини, коя е г. Стратимировића за посланика едногласно изабрала.

Из Каменице нам се явля, да е на св. Николу после подне око 4 сата неки зликовац, кога е због просяченя и непристойног при том понашаня местно старешинство у обштинску кућу затворити дало, едног од обштинских служителя ножем убо, кои е на месту мртав остао; другог едног служителя, кои е првом у помоћ притећи хтео, такођер е ножем с леве стране у прси убо, пак и за овога мисле, да ће тежко задобивену рану моћи преболети. Трећег едног служителя, кои е на яук и ларму ове двоице у помоћ притрчао, рани речени зликовац на више места ножем по лако, од куда, безда му е когод на пут стао, побегне. Лутаюћи ту ноћ тамо амо, доспе сутра дан и у Петроварадин, гди се на чамцу за у Н. Сад превести хтео, но будући е тамошнѣ местно поглаварство одма потеру за ньим наредило, то е и петроварадинска полиция на позив поглаварства стражу на превозу наредити, и сваког сумньивог путника задржати заповедила Зликовац овай, кои е у бѣгству свое собствене хальине са себе побацао, пак на последку и чизме с ногу извеко, да му е лакше бегати, буде од петроварадинске полиции на дунаву код превоза као сумньива особа задржан и под затвор ставлѣн. По кратком испиту призна, да е оно грозно дѣло у Каменици починио, но рече, да е био напит, пак да незна ни сам, шта е радио. На захтеванѣ местног поглаварства каменичког, одведен е више поменути зликовац у Каменицу, од куд е већем суду ради далѣг изтраживаня због починѣног грозног дела одправлѣн.

— Трговачка и обртничка камера у Темишвару одговорила е обртничком друштву новосадском да сви они обртници и економи, кои свое продукте и обртничке производе на светску изложбу у Паризу год. 1867. послати желе, односна своя приявльиваня найдуже до 10 януара 1866. код горнѣ трговачке камере поднети могу.

Тога ради сва она господа, били они чланови обртничког друштва или не, кои то учинити желе, позиваю се, да, починючи од 8. децембра о. г. найдуже до 29. о. м. свою прияву у нарочито за то послате бланкете, кои се у друштвеной дворани у Новом Саду код зеленог венца налазе, уврстити могу.

ДОПИСИ.

У Букурешту, 29 новем.

Познато вам е да су кнев и кнегиня неимаюћи порода, усвоили едно дете, Александра. То е било пре две године дана. Исти е Александер жив и здрав и налази се код нѣгови нови родителя, кои га као свое рођено дете любе. Поред Александра посине они іош едно дете, Димитрия, кои има едно 2 године дана. Тако сада они добише два сина, а Ромуния доби у ньима два принца, коима од свега срца желимо да по времену своим дѣлима ньиовой од велике користи буду и да тим Ромунству докажу, да су достойни посинци кнеза и кнегинѣ Ромуние.

— Овде колера іош ние сасвим престала; но уколико нам већа зима настае, у толико и она све више и више престае.

— 5. идућег месеца отвориће се сѣдница законодавним тѣлама за 186 5/6 годину. Депутирци идуће камаре биће они исти кои су у последньой камари били.

Угарска.

Дана 17 (5) о. м. у 11 сати пре подне примило е Н. Вел. заступнике дольнѣ куће, коіом е приликом председник по старешинству *Сигмунд Бернат* слѣдећу беседу изговорио:

„Ваше цар. апост. кр. Вел! Сазвано од В. Вел. на сабор уставно заступничко тѣло, удостои се данас те среће, да свое найодание, найпонизние поклоненѣ и израз свое непоколебиме верности на подножию кралѣвског престола В. Вел. поднети може — молећи, да га участником високе кралѣвске милости учините. Убѣђено оним узвищеним, из дубльине вашег срца изтичућим изразима, с коима сте последньих дана верне народе ове землѣ, дајући им

зан био калочком надбискупу десетину давати; па када ние био Іован овой дужности задовольио, сам краль Владислав II. наложи жупану Темешком, да га чини изплатити десетину „сходним начином.“ [1])

Ови подадтци свѣдоче бѣлодано, да деспоте нису у Угарской и Срему уживали изнимни какови повластица и права, већ да су само такове повластице и такова права имали и напрама круни и у кралѣвини и у жупании, какова уживаху по уставу, закону и обичаю остали достоянственици, племићи и властели. О каковом изнимом правомоћию у Сремской жупании, неможе бити за оно доба ни спомена. У оно време имала е кашнѣ тако звана дольня Славония три жупание: Пожежку, Вуковарску и Сремску. Нема трага ни найманѣга у онодобни споменица и листина, да би се после год. 1426 икакова промѣна у Срему увела била, коя би била променила одношай ове жупание напрама круни и кралѣвини, и довела ю у какову одвисност од деспота из Бранковићеве породице. Сремска жупания наваћа се свеудиль уз остале жупание, устрой еднак іой е кано и пре, подржена е земальским законима ужива еднака права, извршуе еднако правомоћие итд. войска жупание сремске (200 момака) бранила е границе кралѣвине уз войску жупание вуковарске, пожежке, крижевачке, вировитичке, вараждинске и загребачке. [1]) Ако е у Срему у то доба настала какова промена, та бияше у том, што се е из Србие доселило людства, кое бияше настанѣно понайвише на деспотовом ваману, и што се е тим умножало првобитно пучанство. Али не само у Срем, него такођер у Угарску, у ову се е паче више доселило пучанства с оне стране Саве, а сеоба ова расла е тим више, чим е више Турчин напредовао. У време краля Сигисмунда доселило се е Србаля на оток Чепел код Будима, где им бияше поделѣно место св. Абрахам или мали Ковинь, оданле прозват од Мађара „Ráczkevi“ т е. србски Ковинь. Ово место добио е затим год. 1456. деспот Лавар, син Ђорђа Бранковића. [2]) Оданле разселише се Србльи у Текель, св. Мартин и Чепел После уговора од год. 1426., када е Ђорђе Бранковић добио у Угарской и у Срему (Сланкамен, Купин) велика иманя, а он сам бияше принуђен тамо бежати, када е едном исту кнежевину изгубио, те ю кашнѣ помоћу угарском добио — досели се іош више народа, утекавшега пред Турчином. Ово се има разумевати особито докле су Турци освоили кнежеву престолницу Смедерево и важ о Новобрдо 1455. Ови доселѣници бияху настанѣни што на деспотови госпоштина, што у Арадской жупании, где основаше Янопол (Boros-Jenö) тако прозват на славу Янку Хуняду. С Бранковићи, када су оставили стару домовину 1459. претворену у турски пашалук, пређе такођер много людства, и ово смести се у Срему, где е Вук Змай (у Сланкамену и Беркасову,) и деспот Стеван (у Купинову) са женом и децом становао. Мудар и храбар краль Матия Корвин терао е населенѣ южних предела свое кралѣвине по суставу и некои основи. Видећ како су неки предели због непрекинути нападаня турски опустошени, а тим неприятелю іош више извржени, несамо мамио е людство из турски земаля, него е допустио, да войска с оне стране Саве чим више пука зароби и преко приведе. [1]) По той основи, када е кралѣвска войска год. 1481 продрла с Вуком Змаем, Павлом Кинежем чак до Крушевца, прешло е из оне околице на ову страну преко 50,000 обительи и одведено до 1000 Турака. [2]) Где и куда су ове обительи населѣне, ние нам познато, но рекли бисмо, да су смештене биле у дольной Угарской. Ер се из онодобни навала турски види, да е саданьи Тамишки Банат и ондашня краина много више од Срема трпила, док Београд и Мачва бияху у руку угарски. Они предели имали су већма бити опустошени и већа нужда бияше да се населе.

(Продужиће се.)

1) Види се из писма надбискупова на деспоту од г. 1496. Катона XVIII. 8. Би реч, да се е деспота Іован устручавао давати католичком бискупу десетину, он као грчко-источне вѣре; ер му бискуп одвраћа овим карактеристичким речма: „nam quum deus ipse regnum hoc (Hungariae) christianum (sc. catholicum) et non schismaticum constituerit, in regno christiano subjectum populum christiana lege, christiano ritu vivere oportet.“

1) Vidi „Sigismundi regis regdstum“ loc. cit.

2) Срб. лѣтопис код П. Шафарика стр. 79.

1) Ово разабиремо из листа краля Матие на кардинала од Арагоние (Epistolae Mathiae Gorvini Cassoviae 1743, pag. 28.), у ком се пише међу осталим: „Sunt praeterea nonnullae regiones et provinciae sub corona nostra adeo per continuas Turcarum invasiones et rapinas desolatae, ut pene in solitudinem versae sint, in quibus rarissima vel tuguria et perpauci inhabitatores visuntur, quas provincias inhabitatoribus destitutas cum nos omnibus viribus reformare, atque qer adductionem hominum de terris hostilibus populosas efficére volumus.“

2) Epist. ibid. p. 80.

лепше надежде, тѣшити изволели, поднаша ово заступничко тѣло са подпуном готовошћу и са оном, за ову свету ствар потребном озбильношћу свое дужно судѣлованѣ, свое верне неутрудиме услуге к свему, што е по нашим законима за подизанѣ и утврђенѣ краљевског престола В. Вел. као и за славу и срећу отачбине и народа потребно, ер осим онога ово се и мислити неда. У свези с тиме, узвишени господару и краљу! гои ово заступничко тѣло и то уверенѣ: да ће, кад по срећном решеню државоправних предпитаня В. Вел. под ведрим небом и у присуству милиона народа побожну краљевску заклетву заложило, и с тим свако куцанѣ срца свог народа к себи привукло буде, и овом заступничком тѣлу као непрестаном очевидцу силних народних потреба и обвезаном тумачу народних желя време, средство и прилика подати се, да све оно, што к унапређеню народне среће, задовольства, обште благостаня и уживаню мира за целиходио пронашао буде, отчинской милости В. кр. Вел. препоручити може.

В. Вел допустиће милостиво, да ово верно тѣло овай свечани час на то употреби, да свою свдачну и с тога баш и ватрению желю и свою найпонизнию молбу изрзити сме. Са подпуной радошћу дознадоше народи ове землѣ, да им е њиова смерна желя испунѣна, а то е, да е свемогући В. Вел. са найдражиіом, усрећаваюћом свезом породичног живота благословио. Ми би као нови знак краљевске милости вматрали, кад би В. кр. Вел. нашу топлу желю испунило, да и Нѣном Величеству царици и краљици нашу верну оданост поднети и да се поклонити можемо пред оним светлећим примѣром узвишене женске врлине, коя породични живот нашег господара и краля на земльи у небесно царство претвара.

Препоручуюћи ово наше тѣло у скупу и сваког члана на посе Вашой високой кр. милости, молимо се из дубльине наших душа; Да Бог свию народа услиша и испуни ону од милиона народа изустѣну желю, да В Вел. срећно найдублю човечию старост доживи."

На ово одговори Н. Вел. слѣдеће:

„С радошћу примам поздрав земальских заступника мое миле Угарске, и враћам им га из дубльине мога срца. Велики е и тежак задатак, кои вас очекуе. Али ако ваше дѣланѣ, као што недвоим, начелима узаймног повереня и правичвости руковођено буде, ако ваша са мудрошћу скопчана умереност с моим очинским намерама изравна се, онда ће овай сабор у животу народа велику паметидостойну епоху обштег задовольства сачинявати; ер повѣстница нас учи, да никаквог тежег задатка било ние, ког угарски народ са своим краљем решити неби могао. — Вашу на спрам царице изявлѣну оданост я ћу іой радо саобштити, и надам се да ћу се ради испуненя ових ваших желя скорим с њоме заедно у ваш круг повратити, *како* би очевидци оживотвореня моих на усрећаванѣ землѣ односећих намера бити могли."

Речи Н. Вел. саслушаше посланици са громовитим и одушевлѣним „живио."

По довршеном представляню заступника дольне куће прими Н. Вел. чланове магнатске табле, у име коих кердинал кнез Примас Н. Вел. слѣдећом беседом поздрави.

„Ваше цар, апост, кр. Величество,
наймилостивии господару!

Са неизреченом и неописаном радошћу видимо, да се оне високе надежде испуняваю, кое е В. Вел пре шест месеци при свом овде бавленю у нама, кои за больим станѣм гинемо, побудило. И гле, В. Вел. дође опет овамо у срце свое верне землѣ, да сазвани овай сабор са пуном важностћу Ваше краљевске особе отвори. Ми се за срећне држимо, што тай дан доживисмо, и зато благодаримо милостивом Богу и очинской милости В. Вел.! У изобилю наше среће немамо довольно речи, с коима би тек у нечем наше благодарности осећае изразити могли, ер сваки одсек, свака реч, свако слово престолне беседе препуни овима (осећаима) наша срца. За нас е пак то іошт од веће среће, ер се смерно надамо, да ћемо за време, док сабор траяо буде, свету особу В. Вел. у крилу ове вароши са поклоненѣм позпоздравкти моћи. Наше е срце и том срећном надеждом напунѣно, да ћемо се и те среће удостоити, те уз В. Вел. и нашу високопоштуюћу и млоголюблѣну матер землѣ, нашу узвишену краљицу у срцу све землѣ са найвећим поштованѣм поздравити. Нека нам слободно буде, В Вел. у найдубльой понизности умолити, да се ова наша срца и душе освежаваюћа и усрећаваюћа надежда чрез наймоћние посредованѣ В. Вел. што скорие испуни. Цела отачбина изгледа желно на ту найвишу срећу; — желно очекуе свако срце, да том приликом іош сяйние посведочити може, да подайничка верност Мађара, његово одно поштованѣ и његова непоколебима приврженост к свом краљу и краљици граница нема:

Препоручуюћи себе и читаву отачбиняу моћной отчинской и материнской милости вапиемо из препунѣних од радости груди: Живила Њиова Величества краль и краљица."

Одговор Н. Вел. на овай поздрав гласио е:

„Я сам о искрености изявлѣних ваших осећая осведочем, као и о томе, да сте достойни потомци ваших праотаца, кои с паянѣм верности са отачстволюбием свагда чврста подпора престола били. — Надам се, да ће те овом стародавном позиву и у овом садашнѣм моменту тим пре одговорити, што ће те тиме обшту желю свию нас, решенѣ нерешених државноправних питаня извршити моћи. У искреной свези са чврстом вольом и с поузданѣм у Бога ми ћемо ову цѣл постићи. — Радо примам израз ваше верне привржености у име царичино, и я се надам, да ће она скорим прилику добити, да вам то лично изяви."

И магнати, као чланови посланичког дома пропратише ову беседу Н. Бел. са одушевлѣним „живио." —

7. децембра пре подне поодило е Његово Величество са малом воєном пратньом више воєни завода. — 8. децембра изютра отиће Његово Величество у Геделе. — При одлазку кое ће сутра на вече око 10 сати бити, желі Н. Вел. да се на колодвору никакве свечаности нечине, ипак ће се на позив грађанског одбора прозори у оним улицама, куда ће Н. Вел. проћи, осветлити. Путованѣ ово у Беч сматра Н. Вел. као кратко прекиданѣ свога задржаваня у престолници угарской, куд ће се, као што се чуе, заедно с царицоп с концем Януара повратити.

— 5. децембра изволело е Н. Вел. барона Іосифа Етвеша у особеной аудиенции примити.

Заступници жупание Мармарошке, Сатмарске и Угочке поднели су под предвођенѣм графа Антона Форгача. Н. Вел. едну петицию у смотреню Дебрецинско-Сигетске желѣзнице, коя е нойвишу сигнатуру получила. — „Хирнек" явля, да су дворски канцелар Майлат и министар граф Естерхази у прошли петак више сати са Деаком конферирали.

— Дольна кућа већ се конституирала, будући су до сад већ 261 чланова, — као што „Напло" явля — од односне комисие верифицирани. Брой неодобрених избора *износи до данас* 45. Юче после подне имали су Деаковци — њих до 200 *на брою у гостионици код* „Европе" конференцию, у коіой су се о предстоећем избору саборског магистрата саветовали. На предлог Деака едногласно заключе, да за председника Карла Сентиваньи-а за подпредседника графа Юлия Андраши, за перовође Вилхема Тота, Емерих Ченгери-а, Іована Фаура (Романа) и Милоша Димитриевића (Србина) изберу. За 2. перовође предложени су граф Лаздислав Радаи и Паво Киральн. Питанѣ дали ће се осим већ наименованог квестора Ладислава Ковача іошт и други квестор изабрати, обрачено е. У овой конференции предсѣдавао е Гаврил Клаузал.

По „Н. Фремдбл." саставио е престолну беседу дворски канцелар Майлат. она е у немачком преводу у више министарски конференция мирльиво испитана и заключенѣм ове едногласно примлѣна.

— При ручку од 3 дец. изявило е Н. Величество свое особито задовольство о реду, ма да се полиция и воинство у ништа мешало ние; подпредседник (госп. Вечей) одговори: любав народа више вреди, него сва полиция. Цар се на то осмене и захвалююћи удали се.

Ердель.

Из Колошвара явля „П. Кор." од 3 дец.

У знак тога, да романски и саксонски посланици на нови ред ствари пристаю, може и то служити, што се и сами они Романи, кои су уз вотум Шагуне пристали били, спремаю, да за общти Пештански сабор изабрани буду. Истива има њи неколико, кои држе, да ће овай сабор іошт неколико месеци остати, и да на послану адресу одговор дотле доћи неће, док се пештански сабор о VII. чланку закона од год 1848 не изясни; одлазак воћа (барон Шагуна већ е отишао) као да ће нас о противном увериги. И млоги су Мађари из Колошвара отишли, али с том намером, да се, кад рескрипт стигао буде, опет поврате."

ТРГОВИНА.

ПЕШТА 7 Децембра. Време е од юче блажие постало, и на дунаву тек по мало лед се появлюе, бродарство међутим остае систирано.

На житной пияци показа се до сада врло мала живост. Протоколираня на житной берзи износе тек до 2000 мерова шенице и наполице, и то потиске шенице 87—88 ф. т. по 3 ф. 25 нов. меров, наполице 80 ф. т. по 2 ф. 17 н. за готове новце; друге врсте рана без питаня.

Бечка берза од 8. декембра

Сребро — — — — — — — —	105 25
Дукати — — — — — — — —	5. 01

ЛУТРИЯ.

Темишварска од 16. дек. рим. 53. 47. 46. 78. 16.

ОГЛАСИ

Обява.

Куманске и тарашке обштине право точеня пића за време од 1. януара 1866 до последнѣг октобра 1868 године издаваће се под закуп путем явне дражбе, коя ће се 28 децембра у 9 сати пре подне у магистратском зданию држати.

Сваки лицитант дужан е од извикане своте 10 на сто пишманлука пре започете дражбе у руке дражбене комисие положити.

Подробна условля овога закупа могу се у свако доба код дистр. нотариата увидити.

Из седнице дистр. магистрата у В. Кикинди 9 дец. 1865 држане.

Дистр. Начелник
78—2—3 Кенђелац.

Оглас.

Услѣд одпуста високосл. краль. унг. наместничства дне 4 новембра о.г. бр. 65927 коим е грађенѣ водопуста (шлайса) на іосимовом фоку, и чишћенѣ неких канала одобрено, заключило е представничство ове вароши у седници дне 9 нов о.г. бр. 576-3895 да се тай посао приватним подуветницима путем лицитацие на ниже, изда, чега ради се рок на 11 (23) децембра о. г. у 9 сати пре подне одређуе.

Трошак за те послове предрачунѣн е на 3076 ф. 40 нов. свр кои е и од вишег места одобрен.

Подусетници имаю пре лицитацие доказати свою способност за тай посао и 10 на сто видиум положити. Остала условия, као такођер и план и предрачуни о томе послу, могу се у свако доба код долеподписаного прегледати.

У Н. Саду 2 (14) децембра 1865
77—2—3 Бела Пеак, сенатор.

ДВЕ ВЕКСЛЕ

свака по 7350 фор. а вр. од год. 1860 са едном декларациом, скупа су се овде у вароши 30 новембра Р. С. Г. изгубиле. Ако е ко исте нашао, то се овим учтиво умолява, да би их уредничству овог листа предао, где ће пристойну награду добити.

Четврт милиона форинти као поклон о новой години!!

а исто тако и дальи добитци од **40,000 20,000 5000 фор.**, да на ниже **155 фор.** могу се начинити приликом

већ 2 Януара

извлачити се имаюћих кредит-лова. Промесе изключиво ц. кр. штемпларине кошта **само 4 фор. (ко узме више лозова,** добия пристоян рабат.)

Уз тако малену цену свако ће радо употребити прилику, да свою срећу одма у новой години покуша, надам се дакле млогобройним наручбинама, кое ће се пошилянѣм своте „franco" или „gegen Nachnahme" точно извршити.

Б. Баер банкер,
Рудолфсплац Нр 1. у Бечу.

П. П. Разашилянѣ листе безплатно

КАРТЕ и ЧЕСТИТКЕ

за нову годину.

Велики избор найлепших овостручних ствари на србском, мађарском и немачком езику, кои се за честитанѣ при предстоећой годишньой промени употребити могу, добити се може како у већим партияма, тако и на парче у кньигопродавници Игнята Фукса у Н. Саду.

Исто тако могу се у истой кньигопродавници и найфиние посѣтне карте на сваком езику найлепше литографиране добити

Das Tagesblatt „Zukunft" beginnt mit 1. Jänner 1866. Pränumerations-Gelder sind sofort einzusenden.

Уредник и издаватель Петар Нинковић.

Брзотиском Игнята Фукса у Новоме Саду